

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»

Тетяна ЖЕЛЄЗНОВА

***Модернізація змісту проведення
навчання та перевірки знань з питань
охорони праці та безпеки
життєдіяльності***

Навчально-методичний посібник

Друкується за рішенням вченої ради
комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»
(від 15.12.2021 року, протокол № 9)

Кропивницький
2022

УДК 364.69 + 37.091.113

Ж – 51

Тетяна ЖЕЛЄЗНОВА. Модернізація змісту проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності: [навчально-методичний посібник] / ЖЕЛЄЗНОВА Тетяна. – Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2022. – 44 с.

Навчально-методичний посібник спрямовано на допомогу в реалізації безперервного навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності учнів, вихованців, працівників закладів освіти з метою забезпечення належних, безпечних і здорових умов навчання та праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Рекомендації містять основні нормативні документи державної, галузевої чинності, що є обов'язковими для виконання керівниками закладів освіти, завідувачами кабінетів (лабораторій) підвищеної небезпеки, учителями, іншими педагогічними працівниками, які несуть особисту відповідальність за їх порушення, а також зразки локальних нормативних актів, інструкції тощо. Ці матеріали мають значно полегшити організацію безпечного навчально-виховного процесу в структурних підрозділах закладу, кабінетах підвищеної небезпеки та під час проведення позакласних, позашкільних заходів.

Видання адресоване керівникам (фахівцям) органів управління освітою міських, селищних, сільських рад, директорам закладів освіти, працівникам, відповідальним за охорону праці та безпеку життєдіяльності, завідувачам кабінетів (лабораторій) підвищеної небезпеки.

Рецензенти:

Ольга ПУЛЯК – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності факультету математики, природничих наук та технологій ЦДПУ імені Володимира Винниченка;

Жанна ФЕДІРКО – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики середньої освіти КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського».

Відповідальний за випуск – Віталій ДМИТРУК

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Загальні положення.....	6
Навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у навчальних закладах області.....	12
Організація навчання і перевірки знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в органах та закладах освіти області.....	14
Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці.....	16
Організація проведення інструктажів з питань охорони праці.....	17
Організація проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності.....	19
Додатки.....	22

ВСТУП

У Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17, зі змінами від 04 лютого 2020 року № 127) зазначено, що: *освітнє середовище* – це сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їх потреб і можливостей.

У цьому ж наказі описана модель ідеальної школи, у тому числі вимоги до освітнього середовища закладу загальної середньої освіти, а саме:

Вимога 1: Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці.

Вимога 2: Створити освітнє середовище, вільне від будь-яких форм насильства та дискримінації.

Вимога 3: Сформувані інклюзивний та розвивальний, мотивуючий до навчання освітній простір.

Кожна з вимог складається з певних критеріїв і оцінюється відповідно до них.

Слід зазначити, що освітнє середовище – це обов'язковий компонент внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Поняття освітнє середовище вживаємо в широкому значенні, що містить у собі соціально-психологічні складові і матеріальні ресурси закладу освіти. Воно повинно бути безпечним, комфортним, вільним від будь-яких форм насильства та дискримінації, мотивувати учнів до навчання та розвитку, відповідати їхнім потребам та можливостям.

З метою забезпечення додержання конституційних прав та свобод дитини, гарантій з охорони дитинства, реалізації прав дітей на освіту, безпечне для життя і здоров'я освітнє середовище, збереження та зміцнення здоров'я підростаючого покоління на державному рівні розроблена Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі (Указ Президента України від 25 травня 2020 року № 195/2020), реалізувати яку передбачається протягом 2020-2024 років.

Метою Національної стратегії є формування безпечних, комфортних та здорових умов навчання в закладах освіти, освітнього середовища, яке забезпечує оволодіння учнями компетентностями, необхідними для життя, формування культури безпечної та здорової поведінки.

Реалізацію Національної стратегії передбачається здійснювати за такими *стратегічними цілями*:

- здоров'язбережувальна складова освіти;
- комплексність розвитку фізичної культури та посилення рухової активності;
- розбудова системи здорового харчування, формування культури харчування та правильних харчових звичок;
- удосконалення медичного обслуговування учнів та працівників закладів освіти;
- ефективне психологічне забезпечення освітнього процесу;

- підготовка працівників закладу освіти та їх здоров'я;
- безпечність, доступність та інклюзивність освітнього середовища;
- міжсекторальна взаємодія та залучення соціальних інституцій.

Для реалізації стратегічних цілей Національної стратегії необхідним є здійснення таких *завдань*:

- формування в учасників освітнього процесу гігієнічних навичок та засад здорового способу життя, зокрема звичок здорового харчування, фізичної активності, безпечної комунікації;

- створення сучасного, розвивального, безпечного, комфортного та інклюзивного освітнього середовища, яке сприяє збереженню та зміцненню здоров'я, захисту від небезпек, підвищенню рухової активності дітей;

- забезпечення відповідності змісту повної загальної середньої освіти та методик навчання сучасним потребам дитини у збереженні та зміцненні здоров'я, захисті від небезпек, підвищенні рухової активності, безпечній комунікації;

- упровадження принципу недискримінації, у тому числі конфіденційності щодо наявності будь-яких дискримінуючих ознак;

- запобігання вживанню учнями, іншими учасниками освітнього процесу тютюну, алкоголю, наркотичних засобів, інших речовин із психоактивною дією, унеможливлення їх розповсюдження та вживання в закладі освіти та на прилеглих до нього територіях;

- створення для учасників освітнього процесу можливості користуватися сучасною матеріально-технічною базою для забезпечення здоров'язбережувального компонента навчання, рухової активності, безпечних та нешкідливих умов (спортивні зали і майданчики, басейни, роздягальні, душові, туалети в будівлях закладів освіти, сучасний спортивний інвентар, нові/оновлені підручники, посібники, демонстраційне обладнання, широкосмуговий доступ до Інтернету тощо);

- забезпечення готовності педагогічних працівників до надання якісних освітніх послуг у процесі формування соціального та здоров'язбережувального компонентів навчання, формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, психологічного супроводу учасників освітнього процесу, запобігання під час навчання проявам насильства та булінгу (цькування), порушенням прав дитини, зокрема шляхом використання Інтернету;

- удосконалення механізму надання медичних послуг дітям шкільного віку;

- інформування медичними працівниками учнів з питань вакцинації, профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, збереження свого сексуального та репродуктивного здоров'я, попередження поширення серед дітей та підлітків звичок, небезпечних для їх фізичного та/або психічного здоров'я;

- удосконалення системи організації харчування в закладах освіти, яка має забезпечити формування культури здорового, збалансованого споживання їжі та питної води, а також модернізації обладнання для їдалень (харчоблоків) закладів освіти;

- здійснення моніторингу процесів реалізації соціального і здоров'язбережувального компонентів навчання, забезпечення рухової активності учнів під час освітнього процесу, запобігання насильству та булінгу (цькуванню), забезпечення здорового харчування в закладі освіти;

- упровадження в закладах освіти міжнародних програм із протидії проявам насильства та булінгу (цькування) і їх попередження;

- удосконалення механізму психологічного супроводу та підтримки в закладах освіти, запровадження дієвого механізму взаємодії закладів освіти та охорони здоров'я для охорони психічного здоров'я дітей;

- розвиток міжсекторального співробітництва та державно-приватного партнерства у забезпеченні функціонування здорового та безпечного освітнього середовища;

- створення умов для активної участі громадськості у проведенні заходів з навчання учасників освітнього процесу навичкам здорового та безпечного способу життя, запобігання насильству та булінгу (цькуванню);

- проведення ефективних інформаційних кампаній для учасників освітнього процесу, спрямованих на популяризацію здорового та безпечного способу життя, вакцинації, профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, протидію поширенню серед дітей та підлітків звичок, небезпечних для їх фізичного або психічного здоров'я.

Очікувані результати:

- у закладах освіти створено сучасне розвивальне, безпечне, комфортне та інклюзивне освітнє середовище, забезпечено впровадження заходів, спрямованих на формування гігієнічних навичок та засад здорового способу життя, протидію насильству, соціально-психологічне навчання;

- навчання з метою збереження та зміцнення здоров'я, захисту від небезпек, підвищення рухової активності дітей має бути цікавим та ефективним;

- стандарти освіти містять соціальну та здоров'язбережувальну складові, навчальні та типові освітні програми орієнтовані на реалізацію здоров'язбережувального компонента навчання;

- заклади освіти відповідають критеріям санітарного та епідеміологічного благополуччя, мають сучасну матеріально-технічну базу для організації навчання, у тому числі формування здоров'язбережувальних компетенцій та забезпечення фізичної активності учнів;

- організація харчування в закладах освіти здійснюється згідно із законодавством, усі учасники освітнього процесу мають доступ до здорової їжі та питної води;

- матеріально-технічне забезпечення їдалень (харчоблоків) закладів освіти є сучасним і здатне забезпечити потреби в здоровому та збалансованому харчуванні учнів, педагогічних працівників, інших учасників освітнього процесу;

- педагогічні та медичні працівники закладів освіти запобігають, попереджують та протидіють будь-яким проявам насильства;

- підвищено рівень навчання учнів із навчального предмета «фізична культура», а також залучення учнів до рухової активності як під час занять з інших навчальних предметів, так і в позаурочний час;

- психологічна служба та соціально-педагогічний патронаж у системі освіти надають ефективні послуги учасникам освітнього процесу;

- оптимізовано діяльність медичної служби закладів освіти та підвищено якість її послуг;

- працівники закладів освіти, батьки, інші учасники освітнього процесу та зацікавлені особи беруть активну участь у формуванні звичок здорового способу життя, фізичної активності та безпечної поведінки дітей.

Будуючи систему забезпечення якості освітньої діяльності у закладах загальної середньої освіти, готуючись до інституційного аудиту, організовуючи безпекову складову в школі, треба пам'ятати, що робота над створенням безпечного освітнього середовища не припиняється з досягненням певного результату – це безперервний процес:

- реагування на нові виклики життя;
- пошук нових можливостей, ресурсів;
- генерування ідей та правил.

Одним із варіантів усталити систему захисту та безпеки в закладі освіти є створення й запровадження система управління охороною праці та безпекою життєдіяльності у закладі (далі – СУОП БЖД).

Це ряд комплексних заходів та механізмів, які повинні забезпечувати безпечність трудової діяльності робітників у сфері технологічного, санітарного, профілактичного та організаційного стану виробничого середовища закладу освіти. У зв'язку з цим, система управління охороною праці та безпекою життєдіяльності повинна охоплювати певні завдання, які умовно можна об'єднати у наступні групи: забезпечення належного і безперервного управління навчальним закладом; готовність до проведення запобіжних заходів для мінімізації ризиків виникнення нещасних випадків; готовність до негайного реагування та ліквідації небезпечних ситуацій у разі їх настання тощо.

Одним із ключових компонентів, що гарантують якісну і ефективну роботу системи управління охороною праці, безпекою життєдіяльності є чітка структура взаємодії між окремими ланками установи. Фактично на роботодавця покладається обов'язок забезпечити доведення механізмів та конфігурації СУОП БЖД до кожного окремого працівника закладу. Реалізація цього завдання потребує узгоджених дій не лише із педагогічними працівниками, а й здобувачами освіти, їх батьками, наставниками, асистентами, керівниками, й іншими особами, які працюють в закладі, забезпечують їх навчання, виховання, розвиток та комфортні умови перебування.

У даному аспекті роботодавець повинен усвідомлювати, що збій у плинні освітнього процесу становить загрозу як для співробітників, так і для роботи закладу в цілому. Потому організована, двостороння діяльність, спрямована на максимальне засвоєння й усвідомлення знань з питань охорони праці, безпеки

життєдіяльності, потребує розширеного навчання й тлумачення, а також подальшого застосування отриманих знань, умінь і навичок на практиці.

Щоб створити безпечне освітнє середовище в закладі, нам необхідно організовувати навчання з профілактики в освітньому процесі та в побуті травматизму. Для цього необхідно розробити Положення про навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладі освіти. За його допомогою можна впливати на мотивацію учасників освітнього процесу формувати навички збереження та зміцнення здоров'я, захисту від небезпек. Дискусії навколо Положення про навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в контексті створення безпечного освітнього середовища мають на меті привернути увагу до середовища як важливого елементу освітнього процесу, залучивши якомога ширше коло спеціалістів з питань, зазначених вище.

Підсумовуючи вищенаведене, наголошуємо, що даний навчально-методичний посібник висвітлює порядок організації та проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників закладів освіти, установ, організацій та підприємств, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України (далі – установи та заклади освіти), а також навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності (охорона здоров'я, пожежна, радіаційна безпека, безпека дорожнього руху, цивільний захист, попередження побутового травматизму тощо) учнів, студентів, курсантів, слухачів, аспірантів закладів освіти (далі – здобувачі освіти).

Загальні положення

Відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Законів України «Про освіту», «Про охорону праці», відповідно до Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18 квітня 2006 року № 304 (зі змінами від 22 листопада 2017 р. № 1514), Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26 грудня 2017 року № 1669, Правил пожежної безпеки України (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417 (зі змінами від 25 листопада 2020 року № 830), Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України (наказ Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2016 року № 974), Правил техногенної безпеки (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05 листопада 2018 року № 879), Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 (зі змінами і доповненнями, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2021 року № 923), Правил безпеки під час занять у навчальних і навчально-виробничих майстернях навчальних закладів системи загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13 серпня 2007 року № 730), Правил

безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) фізики та хімії загальноосвітніх навчальних закладів (наказ Міністерства надзвичайних ситуацій в Україні від 16 липня 2021 року № 992), Правил безпеки під час навчання в кабінетах інформатики навчальних закладів системи загальної середньої освіти (наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 16 березня 2004 року № 81), Правил безпеки під час проведення навчання з біології в загальноосвітніх навчальних закладах (наказ Міністерства освіти і науки України від 15 листопада 2010 року № 1085), Правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах (наказ Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2010 року № 521) розроблено методичні рекомендації щодо порядку організації та проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в органах управління освітою міських, селищних, сільських рад та закладах освіти Кіровоградської області.

Методичні рекомендації розроблені з урахуванням Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики від 30 січня 2017 року № 140) (далі – Типове положення).

Методичні рекомендації спрямовані на допомогу в реалізації системи безперервного навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності учнів, вихованців, слухачів, працівників з метою забезпечення належних безпечних і здорових умов навчання та праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

Сфера дії рекомендацій поширюється на заклади дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, спеціалізованої, фахової передвищої, вищої освіти та заклади післядипломної освіти, установи, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України (далі – заклади освіти) і визначає єдину систему організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу (учнів, студентів, курсантів, слухачів, аспірантів та працівників закладів освіти), а також обов'язки керівників та посадових осіб щодо забезпечення безпечних та нешкідливих умов навчання, утримання і праці, запобігання травматизму.

Заклади освіти у своїй діяльності керуються нормативно-правовими актами з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цими Методичними рекомендаціями. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах освіти покладається на їх керівників.

Інструктажі з питань охорони праці із здобувачами освіти та працівниками закладів освіти, інструктажі з питань безпеки життєдіяльності, які містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо проводяться відповідно до Положення про навчання в закладі, розробленого та затвердженого в установленому порядку.

Відповідальність за забезпечення навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу з наступною перевіркою знань несуть керівники органів управління освітою міських, селищних, сільських рад та закладів освіти області.

Контроль за проведенням навчання та перевірки знань керівників органів управління освітою міських, селищних, сільських рад та закладів освіти області з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності здійснює департамент освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації, органи управління освітою за підпорядкуванням, органи державного нагляду за охороною праці, представники галузевої профспілки.

Навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у навчальних закладах області

Комунальним закладом «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» навчання слухачів курсів підвищення кваліфікації вчителів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться відповідно до стандартів освітньої діяльності та вищої освіти. Зміст і обсяг визначається навчально-тематичними планами курсів підвищення кваліфікації, які затверджуються керівником навчального закладу. Обсяг годин навчального модуля з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності для адміністративного підрозділу закладів освіти, а також працівників, які проводять інструктажі з учнями з охорони праці (майстри, інструктори трудового навчання, учителі трудового навчання) та безпеки життєдіяльності (учителі фізики, хімії, біології, інформатики, фізичного виховання, керівники гуртків тощо) – не менше 4 годин, для інших категорій – не менше 2 годин.

Навчання здобувачів освіти з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти проводиться відповідно до вимог законодавства у сфері охорони праці, цивільного захисту та освіти, а саме здійснюється у вигляді складової частини державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних професій, що розроблюються відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року № 1077 «Державний стандарт професійної (професійно-технічної) освіти».

Професійна (професійно-технічна) і вища освіта в частині навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності надається згідно із стандартами освіти, що визначають вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей і загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти.

У закладах загальної середньої освіти проводиться навчання з питань безпеки життєдіяльності відповідно до вимог законодавства у сфері освіти.

Навчання учнів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти за професіями, пов'язаними з роботами підвищеної небезпеки, проводиться з урахуванням вимог Положення про порядок трудового і професійного навчання неповнолітніх професіям, пов'язаним з роботами із шкідливими та важкими

умовами праці, а також з роботами підвищеної небезпеки, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 30 грудня 1994 року № 130 (у редакції наказу Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15 грудня 2003 року № 244).

У закладах загальної середньої освіти під час трудового і професійного навчання здійснюється навчання з питань охорони праці у вигляді інструктажів з охорони праці. Крім цього, у закладах освіти, що надають загальну середню освіту, проводиться навчання з питань безпеки життєдіяльності.

Навчання здобувачів освіти з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться як традиційними методами, так і з використанням сучасних форм організації навчання – модульного, дистанційного, екстернатного тощо, а також з використанням технічних засобів навчання – аудіовізуальних, комп'ютерних.

Під час трудового і професійного навчання на підприємствах, в установах, організаціях на здобувачів освіти поширюється законодавство про охорону праці.

Організація навчання і перевірки знань працівників з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в установах та закладах освіти

Під час прийняття на роботу і в процесі роботи посадові особи та інші працівники установ та закладів освіти проходять інструктаж, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки в разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій відповідно до Типового положення.

В установах та закладах освіти навчання працівників з питань охорони праці проводиться у вигляді складової частини навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, при цьому кількість годин і тематика навчання з питань охорони праці має відповідати Типовому положенню. Навчанню і перевірці знань підлягають усі без винятку працівники установ та закладів освіти з урахуванням умов праці та їх діяльності (педагогічної, громадської тощо).

Посадові особи установ та закладів освіти, діяльність яких пов'язана з організацією безпечного ведення робіт, під час прийняття на роботу та періодично (один раз на три роки) проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності за участю профспілок.

Керівники установ та закладів освіти, керівники та спеціалісти служб охорони праці або особи, які є відповідальними за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, інші працівники установ та закладів освіти, які є членами відповідної постійно діючої комісії з перевірки знань в установах та закладах освіти, один раз на три роки проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Перевірка знань посадових осіб та інших працівників установ та закладів освіти з питань цивільного захисту, охорони праці, безпеки життєдіяльності здійснюється відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці, пожежної, радіаційної безпеки тощо, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

Особи, які суміщають професії, проходять інструктаж, навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з основних професій і з професій за сумісництвом.

Державний секретар, перший заступник та заступники Міністра освіти і науки, які є відповідальними за організацію роботи з охорони праці, керівник служби охорони праці Міністерства освіти і науки України, керівники та викладачі кафедр охорони праці закладів вищої освіти проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці у Головному навчально-методичному центрі Державної служби України з питань праці та навчальних центрах, які належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України і надали територіальному органу Державної служби України з питань праці декларацію відповідності їх матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки (далі – навчальні центри).

Перевірку знань з питань охорони праці цієї категорії посадових осіб проводить комісія, створена за наказом Державної служби України з питань праці.

Заступник Міністра освіти і науки Автономної Республіки Крим, який є відповідальним за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, керівники, їх заступники, спеціалісти з охорони праці органів управління освітою обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, керівники, їх заступники, спеціалісти з охорони праці установ та закладів освіти, члени комісій з перевірки знань з питань охорони праці цих установ та закладів освіти проходять навчання з охорони праці, безпеки життєдіяльності згідно з наказом Міністерства освіти і науки України.

Навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності заступника Міністра освіти і науки Автономної Республіки Крим, який є відповідальним за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, керівники, їх заступники, спеціалісти з охорони праці органів управління освітою обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, керівники, їх заступники, спеціалісти з охорони праці установ та закладів освіти, члени комісій з перевірки знань з питань охорони праці цих установ та закладів освіти проходять навчання з охорони праці, безпеки життєдіяльності згідно з наказом Міністерства освіти і науки України проводиться відповідно до Типового положення та згідно з навчальним планом і програмою навчання працівників установ та закладів освіти з безпеки життєдіяльності.

Програма навчання керівників, заступників – 36 годин, спеціалістів з охорони праці та викладачів кафедр охорони праці – 72 години.

Керівники, заступники керівників районних (міських) органів управління освітою, закладів професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладів освіти, а також спеціалісти, викладачі з охорони праці, безпеки життєдіяльності проходять навчання у закладах післядипломної педагогічної освіти.

Навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності керівників закладів дошкільної, позашкільної та середньої освіти, їх заступників, відповідальних за охорону праці, педагогічних та інших працівників, які викладають питання безпечного ведення робіт або проводять інструктажі з

охорони праці, безпеки життєдіяльності, а також працівників місцевих органів управління освітою проводиться на базі методичних підрозділів відповідних органів управління освітою або в закладах освіти та навчальних центрах, визначених місцевими органами управління освітою.

Усі інші посадові особи та працівники установ та закладів освіти проходять навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності безпосередньо в установах та закладах освіти, їх структурних підрозділах за місцем роботи обсягом не менше 20 годин.

Перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності посадових осіб та інших працівників установ та закладів освіти проводять комісії, створені за відповідними наказами:

Міністерства освіти і науки України - посадових осіб, таких як заступник Міністра освіти і науки Автономної Республіки Крим, який є відповідальним за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, керівники, їх заступники, спеціалісти з охорони праці органів управління освітою обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, керівники, їх заступники, спеціалісти з охорони праці установ та закладів освіти, члени комісій з перевірки знань з питань охорони праці цих установ та закладів освіти проходять навчання з охорони праці, безпеки життєдіяльності згідно з наказом Міністерства освіти і науки України;

обласних органів управління освітою – посадових осіб, таких як керівники, заступники керівників районних (міських) органів управління освітою, закладів професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладів освіти, а також спеціалісти, викладачі з охорони праці, безпеки життєдіяльності проходять навчання у закладах післядипломної педагогічної освіти;

місцевих органів управління освітою – для керівників закладів дошкільної, позашкільної та середньої освіти, їх заступників, відповідальних за охорону праці, педагогічних та інших працівників, які викладають питання безпечного ведення робіт або проводять інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, а також працівників місцевих органів управління освітою проводиться на базі методичних підрозділів відповідних органів управління освітою або в закладах освіти та навчальних центрах, визначених місцевими органами управління освітою;

установ та закладів освіти – безпосередньо для працівників установи та закладу освіти, їх структурних підрозділах.

Перевірка знань посадових осіб та інших працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в установах та закладах освіти здійснюється комісією, склад якої затверджується наказом цих установ чи закладів освіти. Головою комісії призначається керівник або його заступник, до службових обов'язків якого входить організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності. У разі потреби створюються комісії в окремих структурних підрозділах, їх очолюють керівники відповідних підрозділів чи їх заступники.

До складу комісії установи та закладу освіти входять спеціалісти служби охорони праці, представники юридичної, виробничої, технічної служб, представник профспілки, уповноважена найманими працівниками особа з

питань охорони праці. До складу комісії установи та закладу освіти залучаються викладачі охорони праці, безпеки життєдіяльності закладу освіти, які проводили навчання (за їх згодою).

Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб. Усі члени комісії мають пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у порядку, установленому Типовим положенням та цим Положенням.

Перелік питань для перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників складається членами комісії з урахуванням місцевих умов та затверджується керівником установи чи закладу освіти.

Формою перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (автоматичні екзаменатори, модульні тести тощо), залік або іспит – за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування, а також творчої роботи.

Результати перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників заносяться до протоколу засідання комісії з перевірки знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Особам, які під час перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності виявили задовільні результати, видається посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності. При цьому в протоколі та посвідченні в стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці, питань безпеки життєдіяльності, виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник пройшов перевірку знань. Видача посвідчень про перевірку знань працівникам, які проходили навчання в установі та закладі освіти, є обов'язковою лише для працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки.

У разі незадовільних результатів перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівники протягом одного місяця проходять повторну перевірку знань.

Не допускаються до роботи працівники, які не пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Організаційне забезпечення роботи комісії з перевірки знань (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань тощо) покладається на установу та заклад освіти, де проводилось це навчання. Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності – не менше 5 років.

Позачергове навчання і перевірка знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводяться під час переведення їх на іншу роботу або призначення на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці

Працівники установ та закладів освіти, безпосередньо зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15 та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України, Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 23 вересня 1994 року № 263/121, проходять щороку спеціальне навчання і перевірку знань відповідно до Типового положення.

Порядок проведення спеціального навчання з питань охорони праці визначається Типовим положенням.

Спеціальне навчання працівників установ та закладів освіти з питань охорони праці проводиться як безпосередньо за місцем роботи, так і в навчальному центрі.

У разі здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації в установах та закладах освіти спеціальне навчання є складовою зазначеної професійної підготовки.

Спеціальне навчання з питань охорони праці проводиться в установі чи закладі освіти за навчальними планами і програмами, які розробляються з урахуванням конкретних видів робіт, виробничих умов, функціональних обов'язків працівників і затверджуються наказом (розпорядженням) керівника.

Стажування, дублювання і допуск до роботи працівників установ та закладів освіти, які виконують роботи підвищеної небезпеки, проводяться відповідно до Типового положення.

Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання проводиться:

комісією, що створюється за наказом керівника установи чи закладу освіти, якщо навчання проводилось в установі чи закладі освіти;

комісією відповідного територіального органу Державної служби України з питань праці за участю відповідних профспілок, якщо навчання проводилось у навчальному центрі.

До складу комісії з перевірки знань з охорони праці залучають осіб, які пройшли навчання та перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці та мають посвідчення.

Організація проведення інструктажів з питань охорони праці

Посадові особи та інші працівники установ та закладів освіти під час прийняття на роботу та періодично мають проходити інструктажі з питань охорони праці, навчання щодо надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, правил поведінки та дій під час виникнення аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих, навчання з питань цивільного захисту, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки.

Порядок проведення інструктажів з охорони праці з працівниками в установах та закладах освіти здійснюється відповідно до Типового положення та

положення про проведення навчання та перевірки знань з охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладі.

Вступний інструктаж з охорони праці проводиться з працівниками, які: приймаються на постійну або тимчасову роботу незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;

прибули до установи чи закладу освіти і беруть безпосередню участь в освітньому та виробничому процесах або виконують інші роботи для цієї установи чи закладу освіти.

Вступний інструктаж проводиться спеціалістом служби охорони праці, безпеки життєдіяльності або іншою особою відповідно до наказу (розпорядження) керівника, на яку покладається цей обов'язок і яка в установленому Положенням порядку пройшла навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці або у спеціально обладнаному приміщенні за програмою, розробленою службою охорони праці, безпекою життєдіяльності. Програма та тривалість інструктажу затверджуються керівником установи чи закладу освіти.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників, який зберігається службою охорони праці, безпекою життєдіяльності або працівником, що відповідає за проведення вступного інструктажу, а також у наказі про прийняття працівника на роботу.

Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

новоприйнятим (постійно чи тимчасово) до установи чи закладу освіти;

який переводиться з одного структурного підрозділу установи чи закладу освіти до іншого;

який виконуватиме нову для нього роботу;

відрядженим іншою установою чи закладом освіти, який бере безпосередню участь в освітньому або виробничому процесах.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за чинними в установі чи закладі освіти інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

Повторний інструктаж проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником, групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться на роботах з підвищеною небезпекою – 1 раз на 3 місяці, для решти робіт – 1 раз на 6 місяців.

Позаплановий інструктаж проводиться на робочому місці або в кабінеті охорони праці у разі:

введення в дію нових або внесення змін та доповнень до нормативно-правових актів з охорони праці;

зміни технологічного процесу, заміни або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;

порушень працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
перерви в роботі виконавця більше ніж на 30 календарних днів – для робіт з підвищеною небезпекою, для решти робіт – понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

Цільовий інструктаж з охорони праці проводиться у разі:

ліквідації аварії або стихійного лиха;

проведення робіт, на які відповідно до законодавства з питань охорони праці оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

Інструктажі з охорони праці зі здобувачами освіти під час трудового і професійного навчання на виробництві проводяться:

вступний інструктаж з охорони праці:

до початку трудового або професійного навчання на виробництві;

у разі екскурсії на підприємство.

Вступний інструктаж з охорони праці зі здобувачами освіти перед початком трудового і професійного навчання проводять керівники робіт, майстри виробничого навчання та інші особи, на яких наказом керівника закладу освіти покладено обов'язки керівництва таким навчанням, та безпосередні керівники робіт на виробництві (начальники структурних підрозділів, дільниць, майстри, фізичні особи, які використовують найману працю).

Реєстрація вступного інструктажу з охорони праці проводиться у журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників.

Первинний інструктаж:

перед початком навчання в кожному кабінеті, майстерні закладу освіти;

перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

Первинний інструктаж з охорони праці зі здобувачами освіти проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці (дільниця підприємства, організації), де проводиться трудове та професійне навчання.

Позаплановий інструктаж проводиться у разі порушень здобувачами освіти вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, надзвичайних ситуацій тощо.

Повторний інструктаж проводиться на робочому місці, де здійснюється трудове та професійне навчання, у строки, визначені нормативно-правовими актами з охорони праці, які діють у галузі, або роботодавцем з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:

для робіт з підвищеною небезпекою – 1 разу на 3 місяці;

для решти робіт – 1 разу на 6 місяців.

Цільовий інструктаж:

у разі їх участі у ліквідації аварії або стихійного лиха;
під час проведення робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Інструктажі з охорони праці зі здобувачами освіти під час трудового і професійного навчання на виробництві проводяться відповідно до Типового положення.

Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці з працівниками та здобувачами освіти, які проходять виробниче навчання та виробничу практику на підприємствах, в організаціях, проводить безпосередній керівник робіт (начальник структурного підрозділу, майстер) або фізична особа, яка використовує найману працю.

Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів з охорони праці працівників, здобувачів освіти на виробництві та їх допуск до роботи особа, яка проводила інструктаж, уносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці. Сторінки журналу реєстрації інструктажів мають бути пронумеровані й прошнуровані.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж проводиться відповідно до Типового положення.

Перелік професій та посад працівників, які звільняються від повторного інструктажу, затверджується керівником установи чи закладу освіти.

Тематика та порядок проведення інструктажів з питань охорони праці для здобувачів освіти під час трудового і професійного навчання в закладах освіти та на виробництві визначаються нормативно-правовими актами у сфері освіти і охорони праці з урахуванням специфіки навчання в цих закладах.

Крім проведення інструктажів з охорони праці, під час трудового і професійного навчання зі здобувачами освіти, працівниками закладів освіти у процесі навчання проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності, які містять питання безпеки праці, охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, попередження побутового травматизму, дій у випадку надзвичайних ситуацій тощо.

Порядок проведення, тематика та організація проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, працівників визначаються розділом 8 Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26 грудня 2017 року № 1669.

Порядок проведення та реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності

Інструктажі з безпеки життєдіяльності проводяться із здобувачами освіти. Інструктажі містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо.

Учні, які інструктуються, розписуються в журналі, починаючи з 9 класу.

Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до закладу освіти здобувача освіти проводиться **вступний інструктаж** з безпеки життєдіяльності службами охорони праці, безпеки життєдіяльності. За умови чисельності учасників освітнього процесу в закладах понад 200 осіб вищезазначеними службами проводиться навчання з вихователями, класоводами, класними керівниками, майстрами виробничого навчання, кураторами груп тощо, які, в свою чергу, інструктують здобувачів освіти перед початком навчального року. Програма вступного інструктажу розробляється в закладі освіти на основі орієнтовного переліку питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти. Програма та порядок проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності затверджуються наказом керівника закладу освіти.

Запис про вступний інструктаж робиться на окремій сторінці журналу обліку навчальних занять.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться на початку заняття у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, перед початком канікул, а також за межами закладу освіти, де освітній процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводять викладачі, вчителі, класоводи, куратори груп, класні керівники, тренери, керівники гуртків тощо. Цей інструктаж проводиться із здобувачами освіти, а також з батьками, які беруть участь у позанавчальних заходах.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності, який проводиться перед початком кожного практичного заняття (практичної, лабораторної роботи тощо), реєструється в журналі обліку навчальних занять, виробничого навчання на сторінці предмета в розділі про запис змісту уроку, заняття.

Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності із здобувачами освіти проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, що може призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо, зміни умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, трудового навчання, виробничої практики, професійної підготовки тощо), нещасних випадків.

Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться із здобувачами освіти у разі організації позанавчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання територій, приміщень, проведення науково-дослідних робіт на навчально-дослідній ділянці тощо).

Реєстрація первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності проводиться в журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності, що зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо.

Примітка:

1. Здобувачі освіти, які інструктуються, розписуються в журналі, починаючи з 9-го класу, але не пізніше, ніж їм виповнилося 14 років.

2. Учителі, які проводять інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, на момент проведення повинні пройти навчання (інструктаж) у керівника структурного підрозділу.

3. Перевірка заступником керівника, керівником структурного підрозділу закладу освіти стану ведення журналу реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності здійснюється протягом навчального року, не менше чотирьох разів (на кожних канікулах).

4. Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

Зразки документів

*Зразок протоколу засідання комісії з
перевірки знань з питань охорони праці та
безпеки життєдіяльності*

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад, їх підпорядкованість)

ПРОТОКОЛ № _____ засідання комісії з перевірки знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності

«__» _____ 20__ р.

М. _____

Комісія у складі:

ГОЛОВИ _____
(прізвище, ініціали, посада)

і членів комісії: _____
(прізвище, ініціали, посада)

_____
_____

створена на підставі наказу від «__» _____ 20__ р. № _____,
перевірила знання _____
(перелік основних нормативно-правових актів з

охорони праці, за якими проводилася перевірка знань)

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові працівника	Посада, професія (фах)	Місце роботи (для підприємства структурний підрозділ)	Знає / не знає	Примітка

Голова комісії

_____ (підпис)

Члени комісії:

_____ (підпис)

_____ (підпис)

М.П.

Зразок обкладинки посвідчення

(Державний Герб України)

ПОСВІДЧЕННЯ
про перевірку знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

Перша сторінка посвідчення

_____ (підприємство, організація, установа, навчальний заклад, їх підпорядкованість)

ПОСВІДЧЕННЯ №

Видано _____,
(прізвище, ім'я та по батькові)

посада (фах) _____,

місце роботи _____,

про те, що він(вона) пройшов(ла) навчання і виявив(ла) потрібні знання

(перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці,
безпеки життєдіяльності, за якими проводилася перевірка знань)

Підстава: протокол засідання комісії з перевірки знань

від «___» _____ 20__ р.

№ _____

Голова комісії _____
(прізвище)

_____
(підпис)

М.П.

Друга сторінка посвідчення

ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРІОДИЧНУ ПЕРЕВІРКУ ЗНАНЬ

Посада (фах) _____

виявив(ла) потрібні знання _____

(перелік нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки
життєдіяльності, за якими проводилася перевірка знань)

Підстава: протокол засідання комісії з перевірки знань

від «___» _____ 20__ р.

№ _____

Голова комісії _____
(прізвище)

_____
(підпис)

М.П.

_____
(назва установи, закладу освіти)

НАКАЗ

від «__» _____ 20__

№ _____

Про організацію навчання і перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності

Відповідно до Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18 квітня 2006 року № 304 (зі змінами від 22 листопада 2017 року № 1554) та наказу органу управління освітою міської, селищної, сільської ради _____ від «__» _____ 20__ року № __ «Про проведення навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в закладах освіти»

НАКАЗУЮ:

1. Відповідальним за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності _____ організувати з __ по _____ 20__ року навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з працівниками _____ закладу.

2. Затвердити склад постійно діючої комісії з перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності (додаток 1).

3. Постійно діючій комісії з перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності:

3.1. Провести навчання та перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності відповідно до графіка (додаток 2).

3.2. Розробити та затвердити програму навчання, навчально-тематичний план, перелік питань для перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності (додаток 3, 4).

3.3. Розробити та затвердити екзаменаційні тестові завдання з охорони праці, безпеки життєдіяльності для перевірки знань.

3.4. Оформити протоколи перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та зберігати їх у службі охорони праці, безпеки життєдіяльності 5 років (додаток 5).

4. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор

_____
підпис

_____
П.І.Б. директора

Додаток 1

до наказу _____

(назва закладу освіти)

від «__»__ 20__ року №__

*Члени комісії по перевірці знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності*

Голова комісії:

_____ – директор закладу освіти

Члени комісії:

_____ – заступник директора з навчально-виховної роботи
(відповідальний за організацію роботи з охорони праці,
безпеки життєдіяльності закладу освіти);

_____ – заступник директора з виховної роботи закладу освіти;

_____ – голова профспілкового комітету закладу освіти.

Додаток 2

до наказу _____

(назва закладу освіти)

від «__»__ 20__ року №__

*Графік проведення занять працівників з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності*

<i>№ з/п</i>	<i>Дні/дати</i>	<i>Години</i>	<i>Тема лекції</i>	<i>Викладач</i>
1	2	3	4	5
1	Понеділок «__»__ 20__ рік	2 2 1 1 1	Законодавство про працю Законодавство про ОП Пожежна безпека Радіаційна безпека Безпека дорожнього руху	
2	Вівторок «__»__ 20__ рік	2 1	Профілактика травматизму Гігієна навчання та праці	
3	Середа «__»__ 20__ рік	1 1 1 1 1	Електробезпека Вибухонебезпека Безпека поводження на воді Цивільний захист. Природні загрози та техногенні небезпеки, їх наслідки та профілактика Дії у разі виникнення надзвичайних ситуацій	
4	Четвер «__»__ 20__ рік	1 1 1	Охорона навколишнього середовища Надання першої допомоги при нещасних випадках Організація роботи з безпеки життєдіяльності	
5	П'ятниця «__»__ 20__ рік	2	Екзамен	
6	Всього:	20		

Додаток 3

до наказу _____

(назва навчального закладу)

від «__» __ 20__ року № ____

ПРОГРАМА

проведення навчання та перевірки знань
з питань безпеки життєдіяльності працівників

1. Законодавство України про працю

Загальна характеристика трудового законодавства, Кодексу законів про працю України. Трудові правовідносини та їх особливості. Суб'єкти трудового права.

Поняття колективного договору. Колективні переговори, розробка й укладення колективного договору. Розділ «Охорона праці» у колективному договорі, права працівників на пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови праці, що визначаються у цьому розділі. Недійсність умов колективного договору. Контроль за виконанням колективного договору.

Трудовий договір, порядок його укладання. Контракт як різновид трудового договору. Переведення працівника на іншу роботу. Підстави припинення трудового договору з ініціативи працівника, власника.

Тривалість робочого дня працівників, правила внутрішнього трудового розпорядку. Трудова дисципліна, порядок застосування дисциплінарних стягнень.

2. Законодавство України про охорону праці

Основні законодавчі акти з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності:

Конституція України, Кодекс законів про працю України, Основи законодавства України про охорону здоров'я, закони України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», «Кодекс цивільного захисту», «Про дорожній рух», «Про використання ядерної енергії та радіаційний захист».

Основні положення цих законів, їх взаємозв'язок із забезпеченням здорових і безпечних умов навчання та праці.

Управління охороною праці на підприємстві. Служба охорони праці.

Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці.

Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, під час навчально-виховного процесу та нещасних випадків невиробничого характеру.

3. Нормативні та організаційні основи охорони праці

Основні нормативно-правові акти з охорони праці, безпеки життєдіяльності, що діють у сфері освіти:

Типове положення про службу охорони праці, затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15 листопада 2004 року № 255 (зі змінами);

Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в закладах і установах освіти, затверджене наказом МОН України від 26 грудня 2017 року № 1669;

Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 1992 року № 442 (зі змінами);

Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затверджене наказом МОН України від 18 квітня 2006 року № 304 (зі змінами);

Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 р. за № 231/10511;

Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 року № 337;

Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час освітнього процесу зі здобувачами освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 16 травня 2019 року № 659;

Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246;

Про затвердження Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29 листопада 2018 року № 1804;

Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 09 січня 1998 року № 4;

Правила експлуатації електрозахисних засобів, затверджені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 15 червня 2001 року № 253;

Перелік важких робіт і робіт з шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 березня 1994 року № 46;

Перелік важких робіт і робіт зі шкідливими умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.12.1993 р. № 256;

Положення про навчання неповнолітніх професіям, пов'язаним з важкими роботами і роботами з шкідливими або небезпечними умовами праці, затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15 грудня 2003 року № 244;

Граничні норми підймання і переміщення важких речей неповнолітніми, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 травня 1996 року № 59;

Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України з питань надзвичайних ситуацій від 30 грудня 2014 року № 1417;

Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2001 року № 270 (зі змінами).

Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19 грудня 2013 року № 966.

4. Організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в навчальних закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України

Організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в установах і навчальних закладах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу.

Навчання працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, проведення інструктажів згідно з чинним законодавством.

Забезпечення безпеки проведення навчально-виховного процесу:

керівництво, координація і контроль за організацією охорони праці;

функціонування системи управління охороною праці;

відповідність обладнання, будівель та споруд вимогам нормативно-правових актів з охорони праці;

організація безпечного ведення робіт підвищеної небезпеки;

правила безпеки під час проведення занять у кабінетах інформатики, фізики, хімії, біології, навчально-виробничих майстернях;

розробка інструкцій з охорони праці для видів робіт або окремих професій (посад), інструкцій з безпеки під час проведення навчально-виховного процесу для кабінетів (лабораторій), спортивних споруд, майстерень тощо.

Попередження травматизму під час навчально-виховного процесу та у побуті. Розслідування та облік нещасних випадків, що сталися з учасниками навчально-виховного процесу, відповідно до Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах.

5. Електробезпека

Основні нормативні документи, що регламентують роботи із забезпечення безпечної експлуатації електрообладнання навчального закладу, установи, підприємства, організації Міністерства освіти і науки України.

Класифікація приміщень щодо небезпеки ураження працівників електричним струмом. Захисне заземлення і занулення, їх призначення.

Організація експлуатації та обслуговування електрообладнання згідно з вимогами чинних нормативних документів. Роботи з електроінструментом,

трансформаторами, перетворювачами, переносними світильниками, електрозварювальним устаткуванням. Заходи безпеки під час роботи з електрифікованим обладнанням.

Порядок навчання і перевірки знань посадових осіб, робітників з електробезпеки.

Групи з електробезпеки. Організаційні та технічні заходи, що забезпечують безпеку працівників під час роботи в електроустановках.

Правила роботи на персональних комп'ютерах.

Захист від статичної електрики. Захист будівель та споруд від блискавки.

Заходи щодо запобігання аваріям з електрообладнанням.

6. Пожежна безпека

Основні нормативні документи, що регламентують роботу із забезпечення пожежної безпеки навчального закладу, установи, підприємства, організації Міністерства освіти і науки України:

Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України з питань надзвичайних ситуацій від 30.12.2014 р. № 1417;

Правила пожежної безпеки для закладів, установ, організацій і підприємств Міністерства освіти і науки України.

Обов'язки керівника та інших посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки.

Пожежна служба: положення про службу, основні завдання, функціональні обов'язки та права. Положення про добровільні пожежні дружини.

Основні вимоги пожежної безпеки у будівлях і навчальних приміщеннях, під час експлуатації електрообладнання, опалювальних приладів, систем вентиляції, під час проведення електрозварювальних робіт, під час роботи з пожежо-вибухонебезпечними матеріалами.

Основні вимоги до утримання шляхів евакуації, систем пожежогасіння, пожежної сигналізації. Основні причини пожеж, розробка протипожежних заходів.

Призначення засобів пожежогасіння, протипожежного інвентарю та правила їх використання.

Порядок повідомлення про пожежу, розслідування та облік пожеж. Порядок повідомлення про пожежу Міністерству освіти і науки України.

7. Вибухонебезпека

Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища.

Кількісні показники вибухів, що характеризують масштаби руйнування, тяжкість наслідків. Основні вимоги до будови і безпечної експлуатації обладнання, що працює під тиском. Вимоги щодо професійного відбору та навчання персоналу з обслуговування об'єктів підвищеної вибухонебезпеки.

8. Радіаційна безпека

Радіонукліди та їх характеристики. Іонізуючі випромінювання (рентгенівське).

Джерела опромінювання людини. Радіаційний фон. Радіаційно-небезпечні об'єкти в Україні.

Принципи і норми радіаційної безпеки. Протирадіаційний захист населення. Індивідуальні і колективні засоби захисту від радіації. Правила поведінки людей на забруднених територіях.

Профілактика радіаційних уражень. Запобігання накопиченню радіонуклідів в організмі. Служби радіаційної безпеки.

9. Безпека дорожнього руху

Загальні положення Закону України «Про дорожній рух».

Правила дорожнього руху, їх значення в забезпеченні порядку і безпеки дорожнього руху. Обов'язки, права пішоходів і пасажирів.

Служба безпеки дорожнього руху в органах управління освітою, методичних кабінетах органів управління освітою райдержадміністрацій, міських рад, навчальному закладі, що має транспортний засіб: положення про службу, основні завдання, функціональні обов'язки та права.

Знаки дорожні та їх значення в загальній системі організації дорожнього руху, класифікація. Вимоги до водіїв і транспортних засобів. Умови перевезення людей. Перевезення дітей. Небезпечні наслідки невиконання Правил перевезення дітей.

Порядок повідомлення Міністерству освіти і науки України про дорожньо-транспортні пригоди.

10. Цивільний захист. Природні загрози та техногенні небезпеки, їх наслідки та профілактика. Ліквідація аварій

Кодекс Цивільного захисту України. Надзвичайні ситуації, причини виникнення та складові системи їх моніторингу.

Найменування та визначення основних показників джерел природних надзвичайних ситуацій. Класифікація небезпечних джерел. Методика розроблення планів організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій природного характеру. Основні стани аналізу надзвичайних ситуацій та прогнозування їхніх наслідків.

Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки». Класифікація виробничих небезпечних чинників. Забезпечення технологічної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях як складової частини цивільного захисту. Шляхи і способи підвищення стійкості роботи промислових об'єктів. Забезпечення надійного захисту та життєзабезпечення робітників.

Порядок ідентифікації та обліку об'єктів підвищеної небезпеки на території розташування підприємства, установи, навчального закладу.

Порядок декларування об'єктів підвищеної небезпеки. Державний реєстр об'єктів підвищеної небезпеки.

Методика визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки.

Страхування відповідальності за завдану шкоду внаслідок експлуатації небезпечного об'єкта.

Методика розробки плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій.

План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій. Підготовка керівного складу до дій у аварійних ситуаціях. Формування і підготовка невоєнізованих формувань. Підготовка і проведення навчальної евакуації учасників навчально-виховного процесу навчального закладу, працівників установ, підприємств, організацій Міністерства освіти і науки.

Порядок розслідування і обліку аварій.

11. Гігієна праці. Медичний огляд

Поняття гігієни праці. Законодавство в галузі гігієни праці.

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Основні заходи забезпечення санітарного благополуччя населення України.

Фізіологічні особливості різних видів діяльності. Гігієнічна класифікація праці.

Фактори середовища і трудового процесу, їх гігієнічна оцінка.

Вплив параметрів мікроклімату на організм людини та їх нормалізація.

Вплив шкідливих речовин на організм людини. Нормування шкідливих речовин.

Класифікація систем вентиляції. Значення освітлення для успішної трудової діяльності.

Проведення медичних оглядів працівників певних категорій відповідно до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246.

Захворюваність із тимчасовою втратою працездатності.

Професійне захворювання: порядок розслідування, реєстрації та обліку. Основні заходи профілактики виникнення професійних захворювань.

12. Профілактика побутового травматизму

Порядок проведення розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.

Потенційні джерела побутового травматизму та їх наслідки.

Електротравматизм у побутових умовах та заходи захисту від нього.

Запобігання побутовому травматизму в житлових приміщеннях, на комунально-побутових, торговельних об'єктах, присадибних ділянках, у місцях відпочинку та масового перебування людей.

Правила користування побутовою технікою, травматизм унаслідок їх порушень.

Безпека на водних об'єктах. Правила охорони життя людей на водних об'єктах України, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 10 квітня 2017 року № 301. Запобігання отруєнь.

13. Психологія безпеки життєдіяльності

Поняття безпеки життєдіяльності. Ступінь ризику. Схема оцінки безпеки життєдіяльності. Об'єкти і цілі безпеки. Класифікація джерел небезпеки. Основні параметри глобального модулювання розвитку світу. Основні завдання безпеки життєдіяльності людства.

Психологічні важелі забезпечення безпеки людини.

Психологічні принципи професійного добору.

Інформаційні засоби та способи впливу на психіку людини.

Методи маніпулювання людською свідомістю.

Фізіологічна та психологічна основа навчального та трудового процесу.

Прийняття людини до навколишніх умов навчання і праці (промислова етика, ритм і темпи роботи) та їх вплив на безпеку праці.

Система людина-техніка-середовище.

Потенціальні джерела небезпеки та їх наслідки.

Методи прогнозу травматизму.

Біоритми – потенційне джерело небезпеки.

14. Охорона навколишнього середовища. Біологічна та екологічна безпеки. Законодавчі акти з раціонального природокористування

Відповідальність керівників за порушення в галузі раціонального природокористування і охорони навколишнього середовища.

Ресурсозберігаючі технології, екологічна експертиза. Забруднення атмосфери, води, земель та прогноз забруднення, науково-технічні проблеми природокористування, провідні екологічно допустимі технології. Методи рекультиваційних робіт. Озеленення промислової зони.

Поняття екологічної безпеки та правова основа її забезпечення.

Рівень, структура та динаміка екологічних злочинів.

Екологія гідросфери і атмосфери.

Екологічні наслідки глобальних кліматичних змін.

Концепція Державної цільової програми біобезпеки та біологічного захисту на 2010-2020 роки.

Поняття «біологічна безпека». Безпека харчування.

Генетично-модифіковані організми як небезпека для людини та довкілля.

15. Надання першої допомоги потерпілим у разі нещасного випадку

Стислі основи анатомії та фізіології людини.

Поняття першої домедичної допомоги. Основні принципи надання першої домедичної допомоги: правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій.

Перша допомога при кровотечі. Класифікація кровотечі. Основні види кровотечі, їх ознаки. Перша допомога при артеріальній та венозній кровотечі. Засоби зупинки кровотечі. Зупинка кровотечі притискуванням пошкодженої судини до підлеглої кістки, максимальним згинанням кінцівки. Зупинка кровотечі за допомогою джгута чи джгута-закрутки.

Способи реанімації, підготування потерпілого до реанімації. Штучне дихання способом «з рота в рот» чи «з рота в ніс».

Непрямий (закритий) масаж серця.

Перша допомога при утопленні.

Види електротравм. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму. Термічна, електрична та біологічна дія електричного струму на організм людини. Правила надання першої допомоги потерпілим від ураження електричним струмом.

Перша допомога при ударах. Струс головного мозку. Удари в області хребта. Синдром здавлювання. Перша допомога при вивихах і розтягненні зв'язок.

Перша допомога при отруєнні. Симптоми отруєнь. Вплив різних речовин на організм людини і його наслідки.

Перша допомога при пораненнях. Визначення та класифікація ран. Види перев'язувального матеріалу. Типи пов'язок. Правила накладання пов'язок.

Перша допомога при переломах. Класифікація переломів. Правила накладання шин. Перша допомога при ушкодженні хребта та кісток тазу.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних та термічних опіках, при опіку очей. Перша допомога при тепловому та сонячному ударах. Перша допомога при обмороженнях.

Запобіжні заходи щодо попередження інфікування СНІДом під час надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках.

Додаток 4
до наказу по _____
(назва навчального закладу)
від «__» ____ 20__ року № ____

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності

№ з/п	Тема	Кількість годин
Тема 1.	Законодавство України про працю	1 год.
Тема 2.	Законодавство України про охорону праці	4 год.
Тема 3.	Нормативні та організаційні основи охорони праці	2 год.
Тема 4.	Організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в навчальних закладах, установах, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України	1 год.
Тема 5.	Електробезпека	1 год.
Тема 6.	Пожежна безпека	1 год.
Тема 7.	Вибухонебезпека	1 год.
Тема 8.	Радіаційна безпека	1 год.
Тема 9.	Безпека дорожнього руху	1 год.
Тема 10.	Цивільний захист. Природні загрози та техногенні небезпеки, їх наслідки та профілактика. Ліквідація аварій	1 год.
Тема 11.	Гігієна праці. Медичний огляд	1 год.
Тема 12.	Профілактика побутового травматизму	1 год.
Тема 13.	Психологія безпеки життєдіяльності	1 год.
Тема 14.	Охорона навколишнього середовища. Біологічна та екологічна безпеки. Законодавчі акти з раціонального природокористування	2 год.
Тема 15.	Надання першої допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	1 год.
	УСЬОГО:	20 годин

Орієнтовна форма журналу обліку занять

<i>Ліва сторінка</i>						<i>Права сторінка</i>					
№ з/п	Дата					№ з/п	Дата	Тема	К-сть годин	П.І.Б. лектора	Підпис лектора
Прізвище, ім'я, по батькові працівника											

*Зразок журналу вступного інструктажу
з питань охорони праці*

Титульний аркуш журналу

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад)

ЖУРНАЛ
реєстрації вступного інструктажу з питань
охорони праці для працівників

Розпочато «__»_____ 20__ р.
Закінчено «__»_____ 20__ р.

Форма сторінки журналу

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Професія, посада особи, яку інструктують, її вік	Назва виробничого підрозділу (група, клас, гурток), до якого приймається особа, що інструктується	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка інструктує	Підписи	
						особи, яку інструктують	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8

Зразок журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці

Титульний аркуш журналу

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад)

ЖУРНАЛ
реєстрації інструктажів з питань
охорони праці на робочому місці

(цех, ділянка, бригада, служба, лабораторія, майстерня тощо)

Розпочато «__» _____ 20__ р.

Закінчено «__» _____ 20__ р.

Форма сторінки журналу

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яку інструктують	Професія, посада особи, яку інструктують, її вік	Вид інструктажу (первинний, повторний, позаплановий, цільовий), назва та номер інструкції	Причина проведення позапланового або цільового інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка інструктує	Підписи	
							особи, яку інструктують	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Зразок форми сторінки журналу

РЕЄСТРАЦІЯ
вступного інструктажу з охорони праці для здобувачів освіти
під час трудового і професійного навчання
(у журналі обліку навчальних (навчально-виробничих) занять)

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка інструктує	Підпис	
				особи, яка проводила інструктаж	особи*, яку інструктують
1	2	3	4	5	6

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

*Зразок журналу реєстрації інструктажів учнів з питань
охорони праці на робочому місці*

Титульний аркуш журналу

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад)

ЖУРНАЛ
реєстрації інструктажів здобувачів освіти
з питань охорони праці на робочому місці

(майстерня, навчальна діляниця тощо)

Розпочато «__»_____ 20__ р.
Закінчено «__»_____ 20__ р.

Форма сторінки журналу

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яку інструктують	Клас, група тощо	Вид інструктажу (первинний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	Причина проведення позапланового або цільового інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яка інструктує та перевіряє знання	Підписи	
							особи*, яку інструктують*	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8	9

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

Зразок форми сторінки журналу

Форма сторінки в журналі навчальних досягнень учнів

Реєстрації
вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти
у журналі обліку навчальних занять

№ з/п	П.І.Б. особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	П.І.Б. особи, яка проводила інструктаж	Підписи	
				особи, яка проводила інструктаж	особи, яку інструктують
1	2	3	4	5	6

Примітка: учні, які інструктуються, розписуються в журналах, починаючи з 9-го класу

Титульний аркуш журналу

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад, їх підпорядкованість)

ЖУРНАЛ
реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки
життєдіяльності учнів

(кабінет, лабораторія, цех, майстерня, спортзал тощо)

Розпочато «__» _____ 20__ р.
Закінчено «__» _____ 20__ р.

Форма сторінки журналу

№ з/п	П.І.Б. особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Клас, група	Назва інструктажу (первинний, повторний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	П.І.Б. особи, яка проводила інструктаж	Підписи	
						особи, яка проводила інструктаж	особи, яку інструктують
1	2	3	4	5	6	7	8

Зразки заповнення журналів реєстрації інструктажів з учнями, що ведуть вчителі трудового навчання

Додаток 4
до пункту 6.3 Правил безпеки
під час занять у навчальних і
навчально-виробничих
майстернях навчальних
закладів системи
загальної середньої освіти

РЕЄСТРАЦІЯ

вступного інструктажу з охорони праці для учнів
під час трудового і професійного навчання
(у журналі обліку навчальних (навчально-виробничих) занять)

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка інструктує	Підпис	
				особи, яка проводила інструктаж	особи*, яку інструктують
1	2	3	4	5	6
Вступний інструктаж з охорони праці за інструкцією № (інструкція вступного інструктажу з охорони праці для учнів під час проведення занять з трудового і професійного навчання в майстернях)					
1	Іваньковець О.П.	02.09.21	Катеринич П.Р.		
...					
30	Ніколаєва О.П.	02.09.21	Катеринич П.Р.		
1	Ткаченко С.В.	07.09.21	Катеринич П.Р.		

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

Додаток 5
до пункту 6.3 Правил безпеки
під час занять у навчальних і
навчально-виробничих
майстернях навчальних
закладів системи загальної
середньої освіти

ЖУРНАЛ реєстрації інструктажів учнів з питань охорони праці на робочому місці

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яку інструктують	Клас, група тощо	Вид інструктажу (первинний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	Причина проведення позапланового або цільового інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яка інструктує та перевіряє знання	Підписи	
							особи*, яку інструктують*	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8	9
(у разі відсутності сторінки в журналі навчальних занять) Вступний інструктаж з охорони праці за інструкцією № (інструкція вступного інструктажу з охорони праці для учнів, вихованців під час проведення занять з трудового і професійного навчання в майстернях)								
1	02.09.21	Іваньковець О.П.	7-А	вступний №	-	Катеринич П.Р.		
...								
30	02.09.21	Ніколаєва О.П.						
Первинний інструктаж за інструкціями №, №, №, № (інструкція із охорони праці з правил безпеки під час занять у навчальній (навчально-виробничій) майстерні (кабінеті), інструкція із охорони праці з електробезпеки у навчальній (навчально-виробничій) майстерні (кабінеті), інструкція з безпеки життєдіяльності з техногенної, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях навчальної (навчально-виробничої) майстерні (кабінету), з безпеки життєдіяльності з надання першої домедичної допомоги у навчальній (навчально-виробничій) майстерні (кабінеті))								
1	02.09.21	Іваньковець О.П.	7-А	первинний №№№№		Катеринич П.Р.		
...								
63	02.09.21	Ніколаєва О.П.	10-Б	первинний №№№№		Катеринич П.Р.		
(у разі відсутності осінніх або весняних канікул первинний інструктаж проводиться не рідше ніж 1 раз на 3 місяці) Первинний інструктаж за інструкціями №, №, №, № (інструкція із охорони праці з правил безпеки під час занять у навчальній (навчально-виробничій) майстерні (кабінеті), інструкція із охорони праці з електробезпеки у навчальній (навчально-виробничій) майстерні (кабінеті), інструкція з безпеки життєдіяльності з техногенної, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях навчальної (навчально-виробничої) майстерні (кабінету), з безпеки життєдіяльності з надання першої домедичної допомоги у навчальній (навчально-виробничій) майстерні (кабінеті))								
1	01.12.21	Іваньковець О.П.	7-А	первинний №№№№		Катеринич П.Р.		
...								

44	01.12.21	Ніколаєва О.П.	10-Б	первинний №№№№№		Катеринич П.Р.		
Цільовий інструктаж з охорони праці за інструкцією № (інструкція з охорони праці під час проведення навчальної екскурсії, відповідно до наказу від 20 року №)								
1	02.12.21	Барсукова С.Л.	7-Б	цільовий №	екскурсія	Катеринич П.Р.		
2	02.12.21	Железнова Т.П.	10-А	цільовий №	екскурсія	Катеринич П.Р.		

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

* Первинний інструктаж проводиться на першому занятті після канікул, але не рідше ніж 1 раз на 3 місяці.

*Зразок заповнення сторінки журналу
навчальних досягнень, що ведуть
вчителі трудового навчання*

№ з/п	Дата	Зміст уроку	Завдання додому
1	2	3	4
1			
2			
3			
4	5.10.2014	Контрольно-вимірювальний інструмент. Будова штангенциркуля та прийоми роботи з ним. Ознайомлення з будовою мікрометра, калібрів. Практична робота: вправи на вимірювання контрольно-вимірювальним інструментом. Інструктаж за інструкцією № _____	

***Зразки заповнення журналу реєстрації інструктажів
з учнями, що ведуть вчителі фізики, хімії, біології, інформатики, фізичного
виховання, керівники гуртків тощо
(реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки
життєдіяльності учнів, вихованців, слухачів)***

№ з/п	П.І.Б. особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Клас, група	Назва інструктажу (первинний, повторний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	П.І.Б. особи, яка проводила інструктаж	Підписи	
						особи, яка проводила інструктаж	особи, яку інструктують
1	2	3	4	5	6	7	8
Первинний інструктаж за інструкціями №№№№№ (інструкція з охорони праці з правил безпеки для кабінету, з безпеки життєдіяльності з техногенної, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, з безпеки життєдіяльності з надання першої домедичної допомоги та з охорони праці з електробезпеки (за потребою))							
1	Іванов І.П.	02.09.2021	8-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	02.09.2021	8-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
...							
37	Данко С.Д.	02.09.2021	9-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
1	Копач М.Г.	03.09.2021	7-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
2	Мінич С.П.	03.09.2021	10-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		

1	Ляшко О.Т.	23.09.2021	9-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
(у разі відсутності осінніх або весняних канікул первинний інструктаж проводиться не рідше ніж 1 раз на 3 місяці) Первинний інструктаж за інструкціями №№№№№ (інструкція з охорони праці з правил безпеки для кабінету, з безпеки життєдіяльності з техногенної, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, з безпеки життєдіяльності з надання першої домедичної допомоги та з охорони праці з електробезпеки (за потребою))							
1	Іванов І.П.	01.12.2021	8-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	01.12.2021	8-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
...							
37	Данко С.Д.	01.12.2021	9-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією № (інструкція з безпеки життєдіяльності під час проведення навчальної екскурсії, відповідно до наказу від № 20 року)							
1	Іванов І.П.	25.05.2021	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	25.05.2021	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		
...							
30	Данко С.Д.	25.05.2021	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

* Первинний інструктаж проводиться на першому занятті після канікул, але не рідше ніж 1 раз на 3 місяці.

Зразок заповнення сторінки журналу навчальних досягнень, що ведуть учителі фізики, хімії, біології, інформатики, фізичного виховання, керівники гуртків тощо

№ з/п	Дата	Зміст уроку	Завдання додому
1	2	3	4
1			
2			
3	19.09.2021	Тема уроку: Практична робота № 5 «Створення й виконання програмного проекту. Використання елементів управління». Інструктаж за інструкцією № _____	
4			
5			

**Зразок заповнення журналу реєстрації інструктажів
з учнями, що ведуть класні керівники**
(реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки
життєдіяльності учнів)

№ з/п	П.І.Б. особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Клас, група	Назва інструктажу (первинний, повторний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	П.І.Б. особи, яка проводила інструктаж	Підписи	
						особи, яка проводила інст.-руктаж	особи, яку інст.-руктують
1	2	3	4	5	6	7	8
(у разі відсутності журналу навчальних досягнень на початок навчального року, сторінки в журналі навчальних занять) Вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією № _____ (інструкція вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для учнів 5-11 класів)							
1	Іванов І.П.	1.09.2021	8-А	вступний №	Ціперко Т.В.		
...							
30	Данко С.Д.	1.09.2021	8-А	вступний №	Ціперко Т.В.		
Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією № _____ (інструкція з безпеки життєдіяльності під час прибирання території, відповідно до наказу від 20 року №)							
1	Іванов І.П.	25.03.2021	8-А	Цільовий № 35	Ціперко Т.В.		
...							
24	Данко С.Д.	25.03.2021	8-А	Цільовий № 35	Ціперко Т.В.		
Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією № _____ (інструкція первинного інструктажу з безпеки життєдіяльності перед зимовими канікулами, відповідно до наказу від 20 року №)							
1	Іванов І.П.	25.12.2021	8-А	Первинний № 44	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	25.12.2021	8-А				
...							
24	Данко С.Д.	25.12.2021	8-А	Первинний № 44	Колесник О.В.		
Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією № _____ (інструкція з безпеки життєдіяльності під час проведення чергування в закладі, відповідно до наказу від 20 року №)							
1	Іванов І.П.	25.05.2021	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	25.05.2021	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		
...							
30	Данко С.Д.	25.05.2021	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

* Первинний інструктаж проводиться на першому занятті після канікул, але не рідше ніж 1 раз на 3 місяці.

Програма проведення вступного інструктажу з охорони праці

I. Загальні положення. (Відомості про підприємство, характерні особливості, об'єкти підвищеної небезпеки).

II. Загальні правила поведінки працюючих на території установи у навчальних закладах, виробничих та допоміжних приміщеннях. (Розташування основних служб, відділів. Безпечний рух на території).

III. Основні положення Закону України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які причинили втрату працездатності», Кодексу законів про працю України, Законів «Про відпустки», «Про пенсійне забезпечення» та інших нормативних актів про охорону праці.

IV. Робочий час і його використання.

V. Заохочення за успіхи в роботі.

VI. Стягнення за порушення трудової дисципліни.

VII. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори та засоби захисту.

VIII. Основні вимоги виробничої санітарії та особистої гігієни.

IX. Обставини та причини окремих характерних нещасних випадків та аварій, які трапляються на підприємствах та інших аналогічних виробництвах через порушення вимог безпеки.

X. Порядок розслідування та оформлення документації у зв'язку з нещасними випадками та професійними захворюваннями.

XI. Техногенна безпека та цивільний захист.

1. Дії у випадку виникнення аварій та надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

1.1. Аварії на атомних енергетичних установках та радіоактивне забруднення та зараження місцевості.

1.2. Аварії (катастрофи) на хімічно небезпечних об'єктах.

1.3. Пожежі.

2. Дії у разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій природного характеру.

2.1. Паводки, повені, катастрофічні затоплення.

2.2. Снігові бурі, урагани, смерчі та інші стихійні лиха.

2.3. Дії у разі виникнення деяких інших аварій та надзвичайних ситуацій.

3. Дії у разі виникнення деяких інших аварій та надзвичайних ситуацій.

3.1. Забруднення ртуттю.

3.2. Аварії на мережах газозабезпечення.

3.3. Надзвичайна ситуація епідемічного характеру.

3.4. Правила безпечної поведінки при землетрусі.

4. Режими функціонування об'єктової ланки функціональної або територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

4.1. Режим повсякденного функціонування;

4.2. Режим підвищеної готовності;

4.3. Режим надзвичайної ситуації;

4.4. Режим надзвичайного стану.

4.5. Захист населення від небезпечних факторів.

4.6. Колективний спосіб захисту населення.

4.7. Індивідуальні способи захисту населення.

5. Схема оповіщення керівників структурних підрозділів, працівників про аварії та надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру.

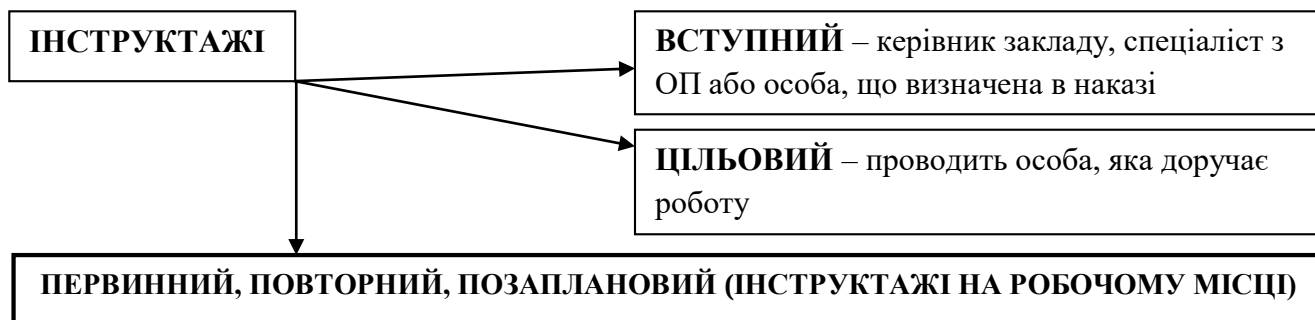
XII. Перша домедична допомога потерпілим.

Місце проведення інструктажу: кабінет охорони праці та безпеки життєдіяльності

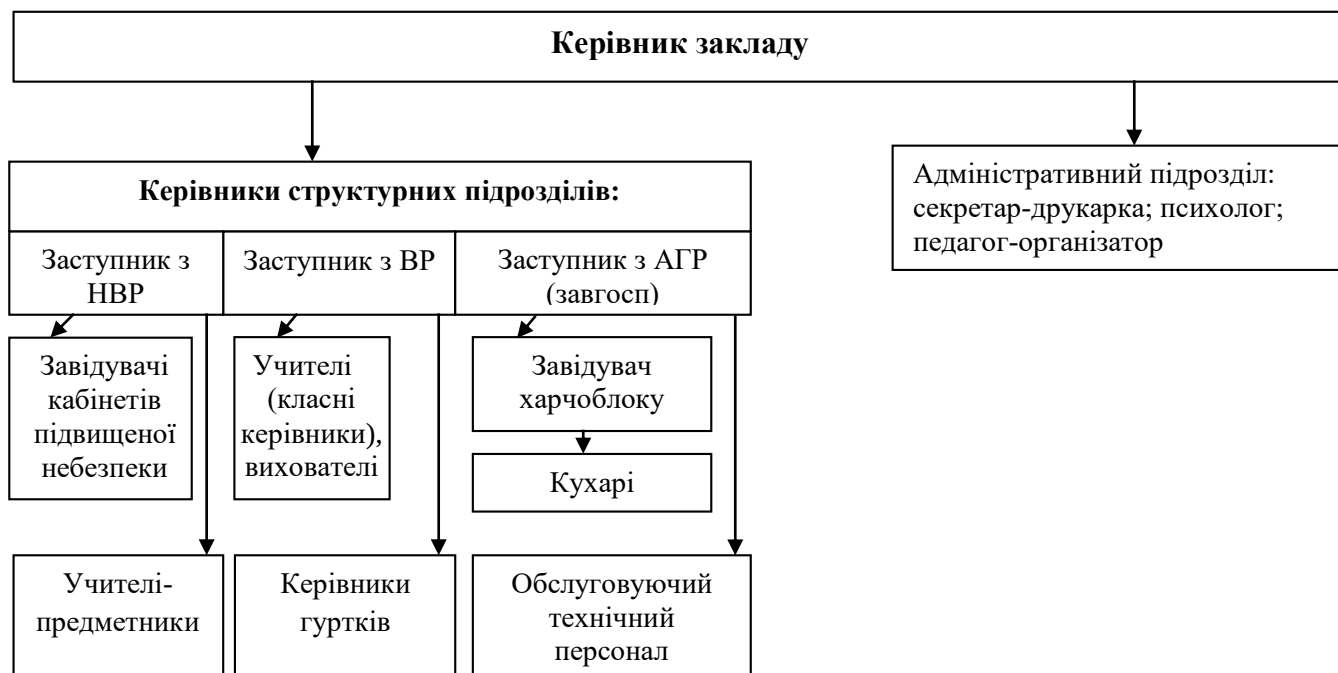
Час проведення інструктажу та перевірки знань: протягом 2,5 годин

ПРОВЕДЕННЯ ІНСТРУКТАЖІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ З ПРАЦІВНИКАМИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ВИДИ ІНСТРУКТАЖІВ

Структурно-функціональна модель підпорядкованості структурних підрозділів закладу та окремих посад його працівників

Модернізація змісту проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності

Навчально-методичний посібник

Підписано до друку 17.05.2022 р.
Формат 60х84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк – принтер. Тираж 100 прим.
Зам. № 381

КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», вул. Велика Перспективна, 39/63,
Кропивницький, 25006
Віддруковано в лабораторії інформаційно-методичного забезпечення освітнього
процесу КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», вул. Велика Перспективна 39/63,
Кропивницький, 25006